

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานวิจัยที่ได้จากการทบทวนเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำศิลปะการละครไปใช้เพื่อการพัฒนาเยาวชน การสืบค้นข้อมูลด้านนโยบายเกี่ยวกับศิลปะของต่างประเทศ การรวบรวมข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่ม/คณะละคร บุคคล โรงเรียน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เป็นผู้ใช้กระบวนการศิลปะการละครเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชน การระดมสมองร่วมกับกลุ่มผู้ใช้กระบวนการศิลปะการละครเพื่อแสวงหาทิศทางการส่งเสริมเครื่องมือดังกล่าว และการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดทิศทางการเสนอกรอบนโยบายร่วมกับองค์กรภาครัฐ และกลุ่มผู้ใช้กระบวนการศิลปะการละครเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “นโยบายการส่งเสริมศิลปะการละครเพื่อการพัฒนาเยาวชน” ที่มุ่งสังเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเยาวชนโดยผ่านเครื่องมือด้านศิลปะการละคร

ตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ คณะผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและได้รับข้อเสนอแนะจากสถาบันคลังสมองของชาติผู้สนับสนุนโครงการเป็นอย่างดี อีกทั้งได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการคือ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ และ อาจารย์พรพีไล เลิศวิชา ที่ได้แนะแนวทางและให้ข้อมูลที่สำคัญต่อการรายงานผลการวิจัย รวมถึงกลุ่ม/คณะละคร บุคคล โรงเรียน องค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลอันมีค่าแก่คณะผู้วิจัย และยังสามารถแสดงความปรารถนาที่จะได้เห็นข้อเสนอของโครงการวิจัยมีผลในทางปฏิบัติ ซึ่งเป็นความมุ่งหวังเดียวกันกับคณะผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายจากภาครัฐในการพัฒนาเยาวชนของชาติเพื่อสร้างสังคมคุณภาพให้เกิดขึ้นต่อไป

คณะผู้วิจัย

โครงการวิจัย

“นโยบายการส่งเสริมศิลปะการละครเพื่อการพัฒนาเยาวชน”

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

Executive Summary

คำนำ

บทที่ 1	ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
	● กระบวนการศิลปะการละคร	1
	● ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการศิลปะการละครเพื่อการพัฒนา	2
	● วัตถุประสงค์	3
	● โครงสร้างของการวิจัย	3
บทที่ 2	ทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	5
	● แนวคิดด้านศิลปะการละครในต่างประเทศ	5
	● รูปแบบศิลปะการละครเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนา	7
	- Drama in Education (DIE)	7
	- Theatre in Education (TIE)	8
	- Creative Drama	9
	- Sociodrama	10
	- Forum Theatre	11
	- Process Drama	12
	● บทบาทของศิลปะการละครกับกระบวนการพัฒนาสมอง	14
	● แนวคิดเรื่องศิลปะการแสดงและกระบวนการละครในการสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาให้กับบุคคลและชุมชน	17
	● บทเรียนที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรม	25
	● เนื้อหา ผลลัพธ์ และข้อเสนอแนะจากโครงการวิจัยเรื่อง " การพัฒนาศักยภาพเยาวชน ด้วยกระบวนการศิลปะการแสดงร่วมสมัยบูรณาการร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น" ในฐานะที่เป็นที่มาของการวิจัยในครั้งนี้	27
	● สรุป	44

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	45
	• กรอบความคิดของการวิจัย	45
	• คำถามของการวิจัย	46
	• วิธีดำเนินการวิจัย	46
	• สรุป	48
บทที่ 4	นโยบายและรูปธรรมของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการละครกับการพัฒนาเยาวชนในประเทศต่างๆ	49
	- ประเทศสกอตแลนด์	49
	- ประเทศอังกฤษ	51
	- ประเทศออสเตรเลีย	53
	- ประเทศสหรัฐอเมริกา	55
	• สรุป	57
บทที่ 5	การนำเสนอข้อมูลสนาม	60
	• กลุ่มและองค์กรที่ใช้ศิลปะการละครในการพัฒนาเยาวชน	60
	• ประมวลภาพรวมของข้อมูลเบื้องต้น	69
	• การนิยาม	70
	• บทบาทของศิลปะการละครในการพัฒนาเยาวชน	70
	• อุปสรรคและข้อจำกัด	73
	• การจัดการและการดำรงอยู่	74
	• กลุ่มละครที่สามารถสร้างผลกระทบจากการดำเนินงานได้มาก(Best Practices)	77
	• สรุป	78
บทที่ 6	ผลการวิจัย	79
	• ความสำคัญของศิลปะการละครในการพัฒนาเยาวชน	79
	• ปัจจัยต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มและองค์กรที่ใช้กระบวนการศิลปะการละครเพื่อการพัฒนาเยาวชน	80
	• ลักษณะทั่วไปของสถานการณ์การสนับสนุนศิลปะการละครเพื่อการพัฒนาเยาวชน	81
	• บทเรียนจากต่างประเทศในเรื่องแนวนโยบายต่อกรณีปัญหาและความต้องการในประเทศไทย	82

- ข้อเสนอแนะเรื่องรูปแบบความเป็นไปได้ในการสนับสนุนเชิงนโยบาย 84
- สรุป 87

บรรณานุกรม